

ÅMHM Expedierat 05. 07. 2024

Ålands Vatten Ab
Vattenverksvägen 34, Dalkarby
22150 Jomala

ANKOM 2024 -07- 09

Verksamhet

Ålands vatten Ab
Dalkarby
Jomala

Beslut om reviderat kontrollprogram för Ålands Vatten Ab 2024–2029

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) godkänner Ålands Vatten Ab:s (nedan kallad Tillståndshavaren) kontrollprogram för perioden 2024–2029. Ålands Vatten Ab (FO-nummer: 0144719-7) har uppgjort kontrollprogrammet enligt 6 § social- och hälsovårdsministeriets förordning (FFS 1352/2015) antagen genom 1 § 1 mom. 11 punkten landskapsförordning (2016:88) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om hälsoskydd, nedan hushållsvattenförordningen. ÅMHM konstaterar att tillståndshavaren genom beslut MB-2022-175 18.5.2022 har en godkänd riskbedömning.

Tillståndshavarens vattendistributionsområde fastställs enligt 18 a§ Hälsoskyddslagen (763/1994) antagen på Åland genom ÅFS 84:2016, nedan benämnd hälsoskyddslagen.

Allmänna villkor

Följande villkor föreskrivs i kontrollprogrammet för perioden 2024–2029:

1. Baserat på en angiven producerad mängd dricksvatten om cirka 6 065 kubik/dygn baserat på årsmedeltal, är minimum frekvensen på för begränsad kontroll 22 kontroller årligen, varav två är utvidgad kontroll. Med hänvisning till punkt 6 bilaga II hushållsvattenförordningen har ÅMHM redan halverat antalet provtagningsomgångar vilket innebär att elva begränsade kontroller varav två av dessa ska vara utvidgade utförs årligen. Eftersom antalet provtagningsomgångar på bakterier inte kan reduceras krävs att tillståndshavaren tar elva provtagningsomgångar på utgående vatten från vattenverket utöver de begränsade och utvidgade provtagningsomgångarna. Provtagningsparametrar för respektive kontroll finns nedtecknade i bilaga 3.

Vidare ska samtliga reservoarer (Dalkarby, Emkarby, Vattentornet i Godby, Vattentornet i Mariehamn och reservoarerna i Geta (Pantsarnäs & Höckböle)) vid samtliga provtagningsomgångar analyseras på bakterier vid provtagning ute på ledningsnätet.

2. Tillståndshavaren ska vid varje officiellt provtagningstillfälle ta minst tio vattenprover ute på ledningsnätet. Provtagningen fördelas så att den utförs åtminstone i varje kommun, vid Orkla samt på utgående vatten från vattenverket vid varje provomgång. Undantag från detta är de elva provtagningsomgångar då endast bakteriella provtagningar utförs på utgående vatten från vattenverket. Bilaga 2 är en anvisning, från bilaga II FFS 1352/2015, gällande hur provtagning ska utföras samt på vilka platser. Provtagningsplanen ska finnas med i kontrollprogrammet och följas vid den officiella provtagningen.
3. Regelbunden kontroll och uppföljning av riskhanteringsplanen utförs årligen eller så fort ändringar på ledningsnätet, vattenkvaliteten eller annat uppstår.
4. Övervakningen av tillrinningsområdet, råvattentäkten, vattenverket och ledningsnätet ska utföras genom egenkontroll och dokumenteras. Enligt gällande lagstiftning ska tillståndshavaren ha en uppdaterad plan för egenkontroll som är specifik för hela vattenproduktionskedjan och som beskriver de åtgärder som ingår i egenkontrollen. Tillståndshavaren ska kunna uppvisa den för tillsynsmyndigheten på begäran.
5. Turbiditeten ska undersökas varje dag i vattenverket.
6. Utgående hushållsvatten från vattenverket ska analyseras på Intestinala enterocker, Escherichia coli, koliforma bakterier samt aeroba mikroorganismer elva gånger per år utöver de provtagningar som utförs vid begränsad och utvidgad kontrollprovtagning.
7. Årligen ska abonnenterna utan att fråga efter den få information om dricksvattenkvalitet, priset på hushållsvattnet per liter och kubikmeter, mängden vatten som förbrukats samt en länk till var de kan hitta mer ingående information.
8. ÅMHM ska alltid informeras vid förhöjd beredskap eller vid avvikelser i distribution och speciellt vid risk för miljö eller hälsorelaterade problem.
9. När det gäller speciella situationer ¹ ska materialet i bilaga 1 finnas med i kontrollprogrammet och beredskapsplanen.

¹ Speciella situationer omfattar avvikelser i kvalitetsrekommendation, kvalitetskrav eller då en epidemi uppstår och sammanfattar kort vilka åtgärder som ska vidtas.

10. Alla anställda som utför arbete som kan påverka hushållsvattnets kvalitet i tillståndshavarens verksamhet ska kunna uppvisa ett giltigt intyg. Nuvarande intyg på personalen gäller till och med 31.5.2028. Eventuell ny personal behöver således skaffa ett intyg om de arbetar annat än kortare period till exempel över sommaren.
11. Tillståndshavaren ska ha tillgång till utrustning och kemikalier för att kunna påbörja klorering av ledningsnätet inom sex timmar, om en akut sanitär olägenhet uppstår.

Villkor 12-15 berör endast råvatten

12. Visuellt ska algbloomingen följas upp minst en gång i veckan under sommarmånaderna (maj-september) och antecknas i egenkontrollen. Störst sannolikhet för blomning är under juli, augusti och september. Vid algblooming ska det årligen tas ett cyanobakterieprov, under pågående algblooming, på utgående hushållsvatten med början senast 2026.
13. Somatiska kolifager ska kontrolleras för att ta reda på vilken nivå de förekommer i råvattentäkten genom analys på råvattnet. Om det är höga nivåer (> 50 PMU/100 ml) ska tillståndshavaren även kontrollera mängden på utgående rent hushållsvatten för att säkerställa reningsprocessen effektivitet.
14. Råvattnet ska kontrolleras så att 17-beta-östradiol (> 1 ng/l) och Nonylfenol (> 300 ng/l) inte överstiger åtgärdsgränsen insatt inom parentes. Ifall åtgärdsgränsen överskrids behöver utgående renat hushållsvatten kontrolleras omgående.
15. Kontrollen av råvattentäktens kemiska och bakteriella egenskaper ska utföras en gång i kvartalet alltså fyra gånger per år. Åtminstone följande parametrar ska omfattas av kontrollen;
 - pH,
 - COD-Mn,
 - turbiditet,
 - ammonium,
 - temperatur,
 - alkalinitet,
 - totalkväve,
 - totalfosfor samt följande bakterier,
 - koliforma,
 - escherichia coli,
 - intestinala enterokocker och
 - clostridium perfringens

Övrig råvattenprovtagning som utförs i tillståndshavarens råvattentäkter:

- Tillståndshavarens egenkontroll omfattar provtagning av COD-Mn, färg, grumlighet/turbiditet, alkalinitet och pH utförs varje vecka.
- Syreförhållandena i råvattentäkterna kontrolleras 11 gånger per år via miljöbyråns övervakningsprogram baserat på vattendirektivet.
- Ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön i råvattentäkter enligt tabell 5A i bilaga 3 och bilaga 6 i vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland kontrolleras och följs upp av miljöbyrån vid Ålands landskapsregering.

Motivering

Tillståndshavaren ska enligt 6 § hushållsvattenförordningen utarbeta ett program för kontrollundersökningar. I enlighet med 19 och 19 a §§ i hälsoskyddslagen och 3–6 §§ landskapsförordning (84:2023) om riskhantering och egenkontroll av hushållsvatten ska tillståndshavaren genom utarbetande och uppdatering av riskhanteringsplan trygga kvaliteten på sitt hushållsvatten från tillrinningsområdet, råvattentäkten, vattenverket och ledningsnätet till abonnenten. Tillståndshavaren har en godkänd riskhanteringsplan utfärdad 18.5.2022 av ÅMHH.

Med stöd av 13 § 1 mom. och 18 a § i hälsoskyddslagen fastställer ÅMHH tillståndshavarens vattendistributionsområde.

Enligt 6 § landskapsförordning (84:2023) om riskhantering och egenkontroll av hushållsvatten ska tillståndshavaren säkerställa att vattenbehandlingen är ändamålsenlig, riskhanteringsåtgärderna fungerar, förebygga tillbud och störningssituationer samt identifiera nya faror och tillbud. I egenkontrollen ingår inspektioner och övervakning av anläggningens drift, vattentäkter inbegripande råvattenkvalitet, vattentäktsovmåre, vattendistributionsnätet, vattenbehandlingsanläggning samt övrig verksamhetsmiljö. Det är viktigt att kontinuerligt uppdatera och bearbeta beredskapsplanen för att den vid en akut situation ska kunna nyttjas på så optimalt sätt som möjligt. Vid avbrott i distribution ska tillståndshavaren snabbt kunna förse abonnenterna med hushållsvatten på ett alternativt sätt och för att detta ska fungera ska det finnas klara rutiner för hur och vem som gör vad i dylika situationer.

Egenkontrollen och informationen i riskhanteringsplanen ska hållas aktuell enligt 3 § 11 punkten i landskapsförordning (84:2023) om riskhantering och egenkontroll av hushållsvatten, nedan riskhanteringsförordningen. I egenkontrollen ingår att utarbeta en egenkontrollplan som säkerställer vattendistributionskedjan genom lämplig övervakning och inspektion av vattendistributionsnätet samt övrig

verksamhetsmiljö kopplad till hushållsvattendistributionen i kommunen enligt 6–7§§ (ÅFS 84:2023).

Med hänvisning till bilaga 2 tabell 4 i hushållsvattenförordningen innebär ett uttag om cirka 6 065 kubik/dygn baserat på femårsmedeltal att minst 22 kontroller per år ska utföras, 19 begränsade och tre utvidgade. Med hänvisning till punkt 6 i bilaga II hushållsvattenförordningen reduceras provtagningsfrekvensen med 50 procent vilket innebär 11 begränsade och 1,5 utvidgade, vilket i praktiken innebär nio begränsade och två utvidgade provomgångar. Utöver detta ska elva bakterieprover på utgående vatten från vattenverket årligen utföras då de bakteriella provtagningsfrekvensen inte kan minskas ($9+2+11=22$).

Kontrollen av den bakteriella vattenkvaliteten i reservoarer är ett krav då dessa platser statistiskt sett är utsatta och behöver ingå i provtagningsprogrammet för att säkerställa att vattenkvaliteten uppfylls enligt 4§ hushållsvattenförordningen. Bilaga 3 i detta beslut sammanfattar vilka parametrar som ingår i utvidgad respektive begränsad kontroll baserat på avsnitt 2–5 bilaga I i hushållsvattenförordningen.

Baserat på storleken på tillståndshavarens ledningsnät, geografiska utformning och egen brukskontroll på ledningsnätet bedömer ÅMHM i dagsläget att tio provpunkter är tillräckligt omfattande för att uppfylla 8 § i hushållsvattenförordningen.

Vid genomgång av de officiella provtagningsresultaten konstateras att tillståndshavaren generellt levererar ett hushållsvatten av hög kvalitet. De få avvikelser som förekommer handlar främst om förhöjda kvalitetsmål såsom aningen förhöjda halter av mikroorganismer (22°C), som beror på dålig vattenomsättning i delar av ledningsnätet och reservoarer vid vissa tidpunkter. En lite större avvikelse gällande just mikroorganismer (22°C) inträffade 13-18.9.2023 då en stillastående pump föranledde att utgående ”färdigt renat” hushållsvatten blev stående länge i vattenverket till södra Ålands ledningsnät vilket ledde till halter överstigande 3000 cfu/ml kunde spåras ut i hela ledningsnätet på södra Åland, medan ledningsnätet till norra Åland inte uppvisade några förhöjda halter. Detta påverkar inte hälsomässigt hushållsvattnet och som exempel kan nämnas att förpackat hushållsvatten har ett riktvärde på 50 000 cfu/ml.

Gällande råvattentäkterna är trenderna i Markusbölefjärden och Långsjön negativa med sämre syreförhållanden och ökande algbloomingar medan Dalkarby träsk är förhållandevis oförändrad. Tillståndshavaren planerar utvidga sin råvattenkapacitet med antingen en råvattentäkt till eller en osmosanläggning som renar havsvatten. Behovet av utökad råvattenkapacitet blev tydlig sommaren och hösten 2018 då vattennivån i råvattentäkterna sjönk under miljötillståndets lägsta uttagsnivå.

Tillståndshavaren ska, enligt bilaga 3 punkt 1 i riskhanteringsförordningen, baserat på dygns distribution över 6 000 m³ kontrollera turbiditeten dagligen. I bilaga 3 punkt 2 i riskhanteringsförordningen ska, om motiverat, baserat på riskbedömning somatiska kolifager kontrolleras och det samma gäller 17-beta-östradiol och nonylfenol i punkt 3 i samma bilaga.

I 3§ punkterna 1–5 landskapsförordning (85:2023) om informationssystemet för vattentjänster beskrivs vilken information som ska finnas tillgänglig utan att abonnenterna/kunderna ber om den.

Ålands landskapsregering har genom beslut ÅLR 2023/3822 utfärdat kompetensintyg för personalen på tillståndshavarens anläggning gällande anläggningstekniska och hushållsvattenhygieniska kompetens som avses i 20 b § hälsoskyddslagen (FFS 763/1994) för de sökande enligt 8 § landskapslag (2016:84) om tillämpning på Åland av hälsoskyddslagen giltiga till och med 31.5.2028. För att få utföra provtagning av hushållsvatten ska hälsoskyddsmyndigheten, enligt 9 § 2 mom. hushållsvattenförordningen, säkerställa att provtagaren åtminstone känner till de allmänna principerna för provtagning som anges i avsnitt 1 i bilaga II hushållsvattenförordningen.

Vid en situation där de mikrobiologiska kvalitetskraven inte uppfylls ska kommunen snabbt, men senast inom sex timmar, kunna sätta in och påbörja en klorering på ledningsnätet. En tydlig beredskapsplan, kunskap och utrustning krävs för att minimera effekten av en eventuell akut skada med stöd av 20 a § 2 mom. hushållsvattenförordningen.

Information

Enligt gällande lagstiftning härstammande från dricksvattendirektivet 2020/2184 som antagits genom hushållsvattenförordningen ska samtliga vattenabonnenter utan att fråga efter det årligen få information om dricksvattenkvalitet, priset på hushållsvattnet per liter och kubikmeter. Mängden vatten som förbrukats samt en länk till var de kan hitta mer ingående information. Utöver detta ska en mer ingående informationen uppräknad nedan (a-f) också finnas tillgänglig:

- a. Abonnenterna ska genom internet på ett användarvänligt sätt kunna få del av de senaste övervakningsresultaten och övervakningsfrekvensen.
- b. Information om hårdhet, kalcium, magnesium och kalium ska finnas tillgängligt hela tiden och uppföljande provtagning ska ske åtminstone vart sjätte år.

- c. Vid eventuell potentiell fara för människors hälsa, att konsumera hushållsvattnet, ska abonnenten kunna få tillgång till relevant information.
- d. Tillgång till relevant information om riskbedömning utförd på vattenförsörjningssystemet.
- e. Rådgivning hur man kan minska på vattenanvändning samt information om hälsorisker förknippade med stillastående vatten kan undvikas.
- f. En abonnent har rätt att få del av historiska data upp till tio år bakåt.

Under denna kontrollprogramsperiod kommer krav på analys av nya parametrar att krävas på Microcystin-LR, Bisfenol A, halogenerade ättiksyror, klorat och klorit senast från och med 12.1.2026, allt detta framgår i bifogad provtagningsplan bilaga 3. Vidare har kravet på information till abonnenter generellt ökat och specifikt gällande hårdhet, kalcium, kalium och magnesium ska det finnas uppgifter allmänt tillgängliga på nätet.

Stödande dokumentation

Det är viktigt att ha tillgång till korrekt information, fakta och beredskapsmaterial som stöd vid en akut händelse och några exempel på sådana dokument är samlade nedan:

- 1) Valvira hemsida gällande hushållsvatten
<https://valvira.fi/sv/halsoskydd/hushallsvatten>
- 2) Institutet för hälsa och välfärd (THL) hushållsvatten
<https://thl.fi/sv/teman/miljohalsa/vatten/hushallsvatten>
- 3) Ett dokument som tar upp olika aspekter gällande beredskap för vattentjänstverket.
https://www.vvy.fi/site/assets/files/1107/vattentjanstverkets_handbok_i_beredskap_for_storningssituationer_sv.pdf
- 4) Störnings- och kriskommunikationsanvisning för vattentjänstverk innehållande många malldokument som kan var nyttiga.
https://www.vvy.fi/site/assets/files/1102/stornings-och_kriskommunikationsanvisning_for_vattentjanstverk.pdf

<https://valvira.fi/documents/152634019/173618908/Kommunikation.pdf/b2640c53-a8a2-8bed-c9a5-0047343d7d66/Kommunikation.pdf?t=1692794992948>

- 5) Särskilda situationer inom vattentjänster och beredskap för dem (speciellt sid 109-113).
<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/8793ec98-c8dd-449e-9c16-72f61298185f/content>
- 6) I ”Handbok för distribution av reservvatten” finns mera specifik information om vad man behöver tänka på vid distribution av reservvatten. Alla verksamhetsutövare ska ha kontroll på hur mycket nödvatten de behöver kunna förse sina kunder med. Vid avbrott i distribution ska vattenbolag/distributörer snabbt kunna förse kunderna med alternativt hushållsvatten.
https://www.vvy.fi/site/assets/files/1108/varavedenjakeluopas_se_web.pdf
- 7) Under lågsäsong är det viktigt att följa upp klornivåerna och/eller antalet mikroorganismer (22°C) längst ut i ledningsnätet och vid behov spola för att omsätta vattnet i ledningarna.

Bakgrund

Ålands Vatten Ab inkom genom Andreas Nyberg med förslag på reviderat kontrollprogram.

Ärendet har inkommit till ÅMHM den 18.09.2023.

Begäran om komplettering skickades ut 1.2.2024.

Kompletterande material inkom den 04.03.2024.

Avgift

För beslutet uppbärs en avgift om 480 euro, avgiften baseras på 6 timmar a´ 80 euro, enligt avgiftstabell 7 övrig handläggning i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Besvär

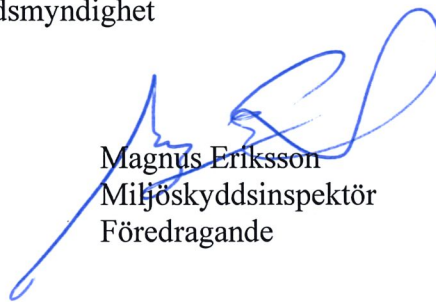
Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Helena Boman
T.f Myndighetschef
Beslutande

Magnus Eriksson
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Speciella situationer
2. Provtagningsanvisning
3. Provtagningsplan
4. Besvärсанvisning
5. Faktura (ej vid E-faktura)

Bilaga 1. Speciella situationer

Åtgärder då kvalitetsrekommendationer överskrids

Om hushållsvattnet inte uppfyller kvalitetsrekommendationerna som ställs för vattnet, ska anläggningen/distributören omedelbart rapportera om detta till kommunala hälsoskyddsmyndigheten. Om överskridningen kan vara förknippad med sanitära olägenheter, kan hälsoskyddsmyndigheten ställa begränsningar för användningen av vattnet, beordra exempelvis att anläggningen vidtar korrigerande åtgärder, utfärda en uppmaning att koka vattnet eller ställa vattnet under användningsförbud.

Då mikrobiologiska kvalitetsrekommendationer överskrids ska anläggningen genast vidta åtgärder för att utreda överskridningen och avlägsna orsaken. Oavsett om överskridningen är förbunden med sanitära olägenheter eller inte, ska vattenförbrukarna informeras om överskridandet av vattnets kvalitetsrekommendationer och om betydelsen av detta. Vattenförbrukarna ska i synnerhet informeras om situationen kan förutses (exempelvis pga. sannolik överskridning beträffande färg, grumlighet eller järn i samband med spolning av ledningsnätet).

Åtgärder då kvalitetskraven överskrids

Om hushållsvattnet inte uppfyller mikrobiologiska kvalitetskrav, ska vattenverket omedelbart rapportera detta till hälsoskyddsmyndigheten.

Hälsoskyddsmyndigheten och vattenverk/distributör ska tillsammans ofördröjligen utreda orsaken till överskridandet av kvalitetskraven.

Vattenverket/distributören ska snarast korrigera situationen.

Om hushållsvattnet inte uppfyller kemiska kvalitetskrav, ska vattenverket/distributören och hälsoskyddsmyndigheten tillsammans utreda orsaken till detta och avgöra om det behövs omedelbara åtgärder för korrektion av vattnets kvalitet. Vid behov görs en utredning tillsammans med expertinstitutioner (ex. Institutet för hälsa och välfärd). Om överskridandet av kvalitetskraven ger risker för vattenförbrukarna, ska vattenverket/distributören snarast korrigera situationen.

Speciell uppmärksamhet bör fästas vid snabb och effektiv informering, som når alla vattenförbrukare. Vattenförbrukarna ska ofördröjligen ges nödvändiga anvisningar och bestämmelser för att förebygga sanitära olägenheter

Åtgärder vid misstanke om vattenburen epidemi och under epidemin

Vattenburna epidemier avslöjas högst sällan i samband med analys av prover som avses programmet för kontrollundersökningar. Misstanken om en eventuell epidemi uppstår oftast först när hälsocentralen rapporterar onormalt stor mängd insjuknade.

Man kan skäligen misstänka en eventuell epidemi även då vattenförbrukare anmäler om förändringar i hushållsvattnets kvalitet. Man ska ta alla anmälningar

från konsumenter på allvar, även då man vet att förändringarna i vattnets kvalitet kunde härröra från exempelvis reparationsarbeten på ledningsnätet.

Social- och hälsoskyddsministeriets förordning 251/2007 förskriver om utredning och anmälning av epidemier. Åtgärderna vid misstankar om en epidemi ska bokföras i anläggningens plan för speciella situationer. Tillstånds- och tillsynsverket för social och hälsovården (VALVIRA) publicerar anvisningar för uppställande av planer för att säkerställa hushållsvattnets kvalitet vid olyckor och i speciella situationer. Med stöd av den kan hälsoskyddsmyndigheten och vattenverket/distributören uppdatera anläggningens plan för speciella situationer. Planen för speciella situationer bifogas programmet för kontrollundersökningar. I programmet för kontrollundersökningar bokförs dock kortfattat vilken person på vattenverket/distributören som ansvarar för vilken åtgärd samt kontaktuppgifter till instanser och personer, som underrättas om speciella situationer uppstår. Kontaktuppgifterna och förteckningen över ansvariga personer ska hållas kontinuerligt uppdaterad.

Vid misstankar om epidemier är det oerhört viktigt att samarbetet mellan vattenverket/distributören och hälsoskyddsmyndigheten förlöper smidigt och att detta planeras och inövas i förväg.

Enligt statsrådets förordning 1365/2011 ska vattenburna epidemier i kommunen utredas av en utredningsarbetsgrupp som tillsätts med representanter för bland annat den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och de som ansvarar för vattenförsörjningen i området. På Åland leds arbetet av epidemigruppen som består av tjänstemän från ÅMHHM, landskapsläkare, hygienskötare, smittskyddsläkare och som vid behov kompletteras med representanter från den verksamhet som har problem till exempel ett vattenverk.

Bilaga 2. Provtagningsanvisning

Hushållsvattenförordningen bilaga II(3.1.2023/2)

1. Provtagning

1.1 Syftet med provtagning

Provtagaren ska veta i vilket syfte provet tas. Syftet med provtagningen vid den punkt där kraven ska vara uppfyllda kan vara att:

- a) fastställa att det levererade hushållsvattnet uppfyller kraven,
- b) utreda vilken inverkan byggnadens vatteninstallation har på hushållsvattnets kvalitet, eller
- c) utreda orsaken eller källan till sådan förorening av hushållsvatten som beror på byggnadens vatteninstallation.

Syftet med provtagningen från råvatten, vatten som utgår från vattenbehandlingsanläggningen eller vattendistributionsnätet kan vara

- d) egenkontroll,
- e) att fastställa att det levererade hushållsvattnet uppfyller kraven när det gäller sådana parametrar vilkas värde inte försvagas efter provtagningsplatsen,
- f) att utreda orsaken eller källan till förorening av hushållsvatten.

1.2 Särskilda krav på provtagningen

För att undersöka koppar, bly och nickel tas ett prov på en liter utan spolning på det sätt som avses i 3 § 6 punkten. Även andra metaller kan fastställas från ett prov utan spolning.

De prov som tas för mikrobiologiska undersökningar ska tas och hanteras enligt standard SFS-EN ISO 19458. De syften med provtagningen som presenterats i avsnitt 1.1 ska beaktas på det sätt som visas i tabell 1.

Tabell 1. Tagning och hantering av mikrobiologiska prov vid den punkt där kraven ska vara uppfyllda

Syfte	Provtyp	Anslutna apparater och anslutningsstycken	Desinfektion av kran	Spolning av vatten
a)	Vatten levererat av den anläggning som levererar hushållsvatten	Avlägsnas	Ja	Ja
b)	Hushållsvatten eller varmt bruksvatten som tas från byggnadens vatteninstallation	Avlägsnas	Ja	Vatten tappas en stund för att avlägsna effekten av desinfektionen
c)	Att utreda orsaken eller källan till förorening	Avlägsnas inte	Nej	Nej

På de mikrobiologiska prov som tas från vattendistributionsnätet tillämpas provtagningssyfte a) i tabell 1.

När det gäller andra prov som tas från vattendistributionsnätet än de mikrobiologiska proven ska standarden SFS-ISO 5667-5 iakttas.

Hushållsvatten från en vattencistern, brunn eller annan vattentäkt som används gemensamt kan undersökas i det vatten som leds till vattenanvändaren, eller om vattnet inte behandlas, i prov som tagits från råvatten

BESVÄRSANVISNING FÖR BESLUT

Besvärsmyndighet och besvärstid

Över Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beslut kan besvär anföras hos Ålands förvaltningsdomstol. Besvär ska anföras inom 30 dagar från att beslutet delgivits. Då besvärstiden beräknas ska den dag då delgivning sker inte medräknas. För beslut som delges per vanligt brev anses mottagaren fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes.

Besvärsskriftens innehåll och underskrift

Av besvärsskriften ska framgå:

- ändringssökandens namn, hemkommun, postadress och telefonnummer,
- vilket beslut besväret gäller,
- till vilka delar av beslutet ändring söks och vilka ändringar som yrkas,
- de grunder på vilka ändring yrkas.

Om det är en laglig representant eller ett ombud som för ändringssökandens talan, eller om besvärsskriften har uppgjorts av någon annan, ska också dennes namn och hemkommun uppges i besvärsskriften. Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden eller av dennes lagliga representant eller ombud.

Bilagor till besvärsskriften

Till besvärsskriften ska beslutet i original eller kopia bifogas. Dessutom ska de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden bifogas. Ombud ska bifoga en fullmakt till besvärsskriften om inte huvudmannen har befullmäktigat honom muntligen hos besvärsmyndigheten.

Besvärsskriften ska lämnas till:

Mottagare: Ålands förvaltningsdomstol
Postadress: Pb 31, AX-22101 Mariehamn
Besöksadress: Torggatan 16 A, Mariehamn
E-post: aland.fd@om.fi
Telefon: 029-5650265

